

1912. évi LIV. törvénycikk

a polgári perrendtartásról szóló 1911. évi I. törvénycikk életbeléptetéséről¹

ELSŐ CZIM

Életbeléptető rendelkezések

1. § A polgári perrendtartásról szóló 1911:I. tc. (Pp.) az igazságügyminister által rendelettel megállapított napon, legkésőbb azonban 1914. évi szeptember hó 1-én lép életbe.

2. § A polgári perrendtartásnak és a jelen törvénynek hatálya kiterjed a magyar állam egész területére, Horvát-Szlavonországokat kivéve.

3. § A polgári perrendtartás életbelépésével hatályukat veszítik mindazok a jogszabályok, a melyek a polgári perrendtartásban vagy a jelen törvényben szabályozott kérdésekre vonatkoznak.

Különösen hatályukat veszítik:

a polgári törvénykezési rendtartásról 1868:LIV. tc. és a módosításáról szóló 1881:LIX. tc., kivéve az utóbbinak 94-99. §-ait (24. §);

a vaspályák által okozott halál vagy testi sértés iránti felelőségéről szóló 1874:XVIII. tc. 7. és 8. §-a;

a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról szóló 1877:XXII. törvénycikk;

a sommás eljárásról szóló 1893:XVIII. tc.;

a fizetési meghagyásokról szóló 1893:XIX. tc.;

a polgári törvénykezési rendtartásnak és a sommás eljárásról szóló 1893:XVIII. törvénycikknek módosításáról szóló 1907:XVII. tc.;

az egyes igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról szóló 1912:VII. tc. III. és IV. fejezete;

a kereskedelmi és váltóügyekben a kiskoruság meghosszabbítása, az atyai hatalom gyakorlatának megszüntetése és a gondnokság alá helyezés kérdésében, a szerzői jogot tárgyazó ügyekben, valamint a lakbérfelmondás és lakáskiürítés iránti ügyekben követendő eljárás tárgyában kibocsátott rendeletek.

4. § Hatályban maradnak azok az eljárási szabályok, a melyek valamely, a magyar szent korona országainak egész területére hatályos törvényben vannak megállapítva. Különösen hatályban maradnak:

a magyar szent korona országaiban levő vasutak és csatornák összpontosított telekkönyvvezetéséről szóló 1868:I. tc. és a módosításáról szóló 1881:LXI. tc.;

a záloglevelek biztosításáról szóló 1876:XXXVI. tc.;

a kereskedelmi törvénynek (1875:XXXVII. tc.) azok a rendelkezései, a melyek szerint a fél előleges birói szemlét és szakértői meghallgatást kérhet (347., 371., 409. és 481. §-ok);

a kisajátításról szóló 1881:XLI. tc. és a kiegészítéséről szóló 1898:VII. tc.;

a szerzői jogról szóló 1884:XVI. tc.;

a magyar főudvarnagyi biráskodásról szóló 1909:XVI. tc. és az osztrák-magyar bankra fennálló külön szabályok.

¹ Szentelés: 1912. VII. 25. Kihirdetve: 1912. VIII. 13.

5. § Hatályban maradnak a közforgalom tárgyát képező értékpapirosok (1881:XXXIII. tc.), a kereskedelmi utalványok és a közraktári jegyek (1875:XXXVII. tc. 298., 452. §), a váltók (1876:XXVII. törvénycikk 77-80. §) valamint a zálogjegyek (1881:XIV. tc. 14. §), a postatakarékpénztári betétkönyv (1885:IX. tc. 21. §) valamint a magyar földhitelintézet, a birtokosok országos földhitelintézete, a magyar földhitelintézetek országos szövetsége és az osztrák-magyar bank okiratainak (1887:XXVI. törvénycikkhez csatolt alapszabályok 99. cikke) és a csekknek (1908:LVIII. tc. 20., 21. §) birói megsemmisítésére vonatkozó törvényes rendelkezések.

Az 1876:XXVII. tc. 77. §-ában és az 1908:LVIII. tc. 20. §-ában említett bíróság alatt ezentul is a törvényszéket kell érteni.

A mennyiben a polgári perrendtartás vagy a jelen törvény rendelkezéseivel nem ellenkeznek, hatályban maradnak azok a szabályok, a melyek a polgári perrendtartás hatályosságának területén kívül levő birói hatóságoktól származó megkeresésekre vagy a polgári perrendtartás hatályosságának területén kívül teljesítendő megkeresésekre vonatkoznak. (105. §)

6. § Hatályban maradnak:

a birtokrendezési, különösen az urbéri elkülönítési, arányosítási, tagosítási, legelőfelosztási és hasonló természetű ügyekben fennálló szabályok;

a házközösségi intézmény megszüntetéséről szóló törvények (1885:XXIV. tc. és az 1898:XII. tc.);

a törvényhatóságokról szóló 1886:XXI. tc. 89. és 90. §-a, valamint a községekről szóló 1886:XXII. tc. 86., 87. és 144. §-a és a Budapest fővárosi törvényhatóság alakításáról és rendezéséről szóló 1872:XXXVI. tc. 115. és 116. §-a;

az örökösödési eljárásról szóló 1894:XVI. tc. az 1912:VII. tc. VI. fejezetében és a jelen törvény 27. §-ában tett módosítással;

az 1868:LIV. tc. alapján a hitbizományi ügyekben követendő eljárás szabályozása tárgyában, valamint az 1881:LIX. tc. 109. §-a alapján a katolikus főpapok hagyatéki ügyében, továbbá az 1897:XXXIV. tc. 28. §-a alapján a kereskedelmi bíróságok hatáskörébe utalt vétségek eseteiben követendő eljárás tárgyában kibocsátott rendeletek, még pedig azzal a hozzáadással, hogy ezek a rendeletek a törvényhozás rendelkezéséig a szükséghez képest ideiglenesen módosíthatók és kiegészíthetők.

7. § Hatályban maradnak a külön törvényeknek azok a rendelkezései, a melyek egyes ügyeket a pertárgy értékére tekintet nélkül a kir. járásbíróságok hatáskörébe utalnak, továbbá a melyek szerint a Pp. a 2. §-ában fel nem sorolt egyes ügyek a kir. törvényszék vagy a budapesti kir. törvényszék hatáskörébe tartoznak.

Azok az ügyek, a melyeket külön törvény a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék hatáskörébe utal, ezentul a budapesti kir. törvényszék hatáskörébe tartoznak.

Hatályban maradnak a külön törvényeknek azok a rendelkezései is, a melyek egyes ügyekre külön illetékességi szabályokat tartalmaznak.

8. § Azok a jogszabályok, a melyek szerint magánjogi követelés felől a büntető bíróság határozhat, vagy a melyek szerint magánjogi követelés érvényesítése külön bíróság vagy közigazgatási hatóság hatáskörébe van utalva, érintetlenül maradnak.

Érintetlenül maradnak továbbá azok a jogszabályok, a melyek szerint a polgári pert más hatósági eljárásnak kell megelőznie.

9. § A hol korábbi jogszabály a 3. § szerint hatályon kívül helyezett törvény vagy más jogszabály rendelkezésére hivatkozik, ehelyett ezentul a polgári perrendtartásnak és a jelen törvénynek megfelelő rendelkezését kell érteni. Ehhez képest nevezetesen sommás eljárás vagy a járásbíróságnál alkalmazott jegyzőkönyvi eljárás helyett ezentul a polgári perrendtartásban szabályozott járásbírósági eljárást, rendes eljárás vagy a törvényszéknél alkalmazott jegyzőkönyvi eljárás helyett pedig ezentul a polgári perrendtartásban szabályozott törvényszéki eljárást kell érteni.

A mennyiben a 4., az 5. és a 6. § alá nem eső korábbi jogszabálylyal megállapított eljárásban különös szabályozás hiányában a 3. §-ban hatályon kívül helyezett valamely jogszabályt alkalmaztak, ezentul a polgári perrendtartás megfelelő szabályai lesznek irányadók.

10. § A görög-keleti vallásuak ügyében hozott 1868:IX. tc. 8. §-ának, valamint a görög-keleti hitközségekben a templomok, az azokhoz tartozó egyházi vagy alapítványi javak és iskolák iránt felmerülő vitás kérdések elintézéséről szóló 1881:XXV. tc. 1. §-ának a kiküldött bíróságra, az eljárás bélyeg- és illetékmentességére és a soron kívüli elintézésre vonatkozó rendelkezései hatályban maradnak. Egyebekben ezekre a perekre a polgári perrendtartás hatályosságának területén a polgári perrendtartásnak a törvényszéki eljárásra vonatkozó rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a perujításnak a Pp. 563. §-ának 11. pontja alapján nincs helye.

11. § Az elsőfolyamodású bíróságok rendezéséről szóló 1871:XXXI. tc. 24. §-ának második és harmadik bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

A telekkönyvi hatóságot a kir. járásbíróságok gyakorolják.

Az igazságügyminister rendelettel megállapíthatja, hogy valamely járásbíróság telekkönyvi hatósága, ugyanazon törvényszék kerületébe tartozó egy vagy több más járásbíróság területére is kiterjedjen.

Ez a § a bányatelekkönyvi hatóságra fennálló szabályokat nem érinti.

12. § Azokban a perekben, a melyek eddig a telekkönyvi hatóság hatáskörébe tartoztak, - ideértve az 1881:LX. tc. 168. §-ában szabályozott pereket is - a hatáskörre és az illetékességre, valamint az eljárásra is a polgári perrendtartás rendelkezései alkalmazandók.

A Pp. 39. §-a a telekkönyvi kiigazítási perekre is kiterjed.

A telekkönyvi kitörlés, a telekkönyv kiigazítása és az ingatlanra vonatkozó tulajdonközösség megszüntetése iránti perekben a keresetet - a tárgyaláson indított új kereset, illetőleg viszontkereset (Pp. 189. §) kivételével - a telekkönyvi hatóságnál kell előterjeszteni (Pp. 134., 135. §). A telekkönyvi hatóság a feljegyzés iránt határoz és a keresetlevelet a hiteles telekkönyvi kivonattal a keresetlevélben megjelölt bírósághoz teszi át. A perbíróság a telekkönyvi adatokat hivatalból veszi figyelembe.

A telekkönyvi kitörlés és a telekkönyv kiigazítása iránti perekben a perbíróság a jogerős ítéletet vagy az ily hatályú birói egyességet hivatalból teszi át a telekkönyvi hatósághoz, a mely a megfelelő bejegyzés iránt, illetőleg a feljegyzés törlése iránt hivatalból intézkedik. Az áttétel elmarad, ha az ítéletben vagy az egyességben kötelezett telekkönyvi szolgáltatás érvényesítése feltételtől vagy még nem teljesített ellenszolgáltatástól függ, vagy ha a pernyertes fél az áttétel mellőzését kérte.

Egyebekben az ezekre a perekre fennálló külön szabályok érintetlenül maradnak.

13. § A perenkívüli telekkönyvi ügyekben a járásbírósági végzés ellen használt felfolyamodás felett a kir. törvényszék, a másodbírósági végzés ellen használt felfolyamodás felett pedig - a mennyiben ennek helye van - a kir. Kúria határoz.

A perenkívüli telekkönyvi ügyekre fennálló külön szabályok egyebekben érintetlenül maradnak.

14. § Az 1871:XXXI. tc. 28. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy a birói letétek kezelését és őrzését, különösen a birói letétek elfogadását, kamatozását, kiutalását, kifizetésének és elszámolásának módját, elévülését és a nem készpénzbeli letétek értékesítését a pénzügyi és a kereskedelemügyi ministerrel egyetértve rendeleti uton szabályozza.

15. § A magyar földhitelintézetéről szóló 1871:XXXIV. tc. 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

A földhitelintézet követelését abban az esetben, ha a törvény az illetékességet kizárólag meg nem állapítja, az előtt a bíróság előtt is érvényesítheti, a mely az 1871:XXXIV. tc. rendelkezéseinek megfelelően kiállított adóssági kötvényben ki van jelölve.

Egyebekben a magyar földhitelintézetre, a kisbirtokosok országos földhitelintézetére és a magyar földhitelintézetek országos szövetségére fennálló külön szabályok a 7. § második bekezdésében jelzett módosítással hatályban maradnak.

16. § Az ügyvédi rendtartásról szóló 1874:XXXIV. tc. 39. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

A ki nem ügyvéd és a nélkül, hogy erre jogositva volna, úgyszintén az is, a ki jogosultsága korlátainak túllépésével üzletszerűen vagy díjért bíróság vagy hatóság előtt feleket képvisel, részükre beadványokat szerkeszt, vagy erre ajánlkozik, valamint az, a ki az ügyvédség gyakorlására való jogát szinleli, kihágást követ el és hatszáz koronáig terjedhető pénz büntetéssel, visszaesés esetében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A vád képviselőtét pótmagánvádlóként annak az ügyvédi kamarának az ügyésze is átveheti, a melynek területén a kihágást elkövették.

17. § Az ügyvédi rendtartásról szóló 1874:XXXIV. tc. 56., 58. és 59. §-a hatályon kívül helyeztetik.

Az 1874:XXXIV. tc. 62. §-a, a mennyiben polgári peres ügyekben a meghatalmazás hatályát az ellenféllel szemben szabályozza, hatályát veszti.

Az 1874:XXXIV. tc. 66. §-ában említett fellebbezés helyett a polgári perrendtartás szerinti felfolyamodást kell érteni azzal, hogy felfolyamodásnak a másodbíróság helybenhagyó végzése ellen is helye van.

Az 1874:XXXIV. tc. 78. §-ában a polgári törvénykezési rendtartás 36. §-a helyett a bűnvádi perrendtartás 64. §-át kell érteni.

Az 1874:XXXIV. törvénycikk hatályban levő rendelkezései, a mennyiben a polgári perrendtartás és a jelen törvény másként nem rendelkezik, továbbá az ügyvédi rendtartásról szóló 1874:XXXIV. törvénycikket módosító 1907:XXIV. tc. érintetlenül maradnak.

Az 1874:XXXIV. tc. némely intézkedésének módosításáról szóló 1887:XXVIII. tc. rendelkezései, a mennyiben a bűnvádi perrendtartás és a polgári perrendtartás az ügyvéd megbüntetéséről nem rendelkeznek, hatályban maradnak.

18. § Az ügyvéd polgári peres és perenkívüli ügyekben - ideértve a végrehajtási ügyveket is - az ügy folyama alatt vagy befejezése után kérheti, hogy fölmerült díját és kiadását saját felével szemben a bíróság állapítsa meg. A kérelmet a költségjegyzék bemutatásával annál a bíróságnál kell előadni, a mely az ügyben első fokon eljár vagy eljár; végrehajtási ügyben a kérelmet annál a bíróságnál kell előterjeszteni, a mely a végrehajtás elrendelésének kérdésében első fokban határozott. A bíróság a kérelem felől szóbeli tárgyalás nélkül (Pp. 254. §) határozat.

A fél szintén kérheti az előbbi bekezdésben megjelölt bíróságnál, hogy az ügyvéd fölmerült díját, valamint kiadását megállapítsa. Ha a fél az ügyvéd költségjegyzékét nem csatolja, a bíróság a kérelem következtében az ügyvédnek a költségjegyzék bemutatására megfelelő határidőt tűz (Pp. 450. §) Ha az ügyvéd a költségjegyzéket a határidő alatt be nem mutatja, a bíróság a megállapításban csak az előtte lefolyt eljárásból ismert, valamint a fél által előterjesztett adatokra szoritkozik. Ha a fél vagy az ügyvéd a költségjegyzéket bemutatja, az előbbi bekezdés alkalmazandó.

A fél akkor is személyesen járhat el vagy a Pp. 95. §-ának 1-4. pontjaiban meghatározott meghatalmazott által képviseltetheti magát, ha az ügyben az ügyvédi képviselőt kötelező volna.

A megállapításban a fél külön utasításának hiányában is figyelembe kell venni, hogy az ügyvéd cselekménye vagy eljárása a fél érdekében indokolt volt-e és hogy azt a rendes ügyvéd gondosságával teljesíteni kellett-e; ezenfelül a díj megállapításában figyelembe kell venni az ügy tárgyának értékét vagy egyéb jelentőségét, továbbá az ügy helyes ellátására és az ahhoz szükséges előtanulmányokra és eljárásokra megkivánt időt és szellemi munkát is.

Ha a fél a költségjegyzék valamely tételének alapjául szolgáló cselekmény vagy egyéb tény megtörténtét kétségbevonja, a bíróság, a mennyiben megtörténtüket az előtte lefolyt eljárásból nem állapíthatja meg, az illető tétel díjának és kiadásának megállapítását mellőzi.

A megállapítás tárgyában hozott végzés ellen a közvetlen felsőbb bírósághoz egyfoku felfolyamodásnak van helye.

Ha az ügyvédi díj vagy kiadás iránt per vagy a jelen §-ban szabályozott eljárás van folyamatban, az ügyvéd jogosult a fél részére az illető ügyben behajtott pénzt a felszámított díj és kiadás erejéig a félnek való kiadás helyett birói letétbe helyezni. A letétel költségét a per vagy a megállapító eljárás eredményéhez képest a fél vagy az ügyvéd viseli.

A fél a perköltséget vagy más eljárási költséget, a melyben az ellenfél részére marasztalták, ha az ellenfelet a marasztaláskor ügyvéd képviseli, ennek az ügyvédnek kezéhez köteles fizetni. Harmadik személyek igényeivel szemben ily költségre ennek az ügyvédnek elsőbbségi joga van.

19. § A közegészségügy rendezéséről szóló 1876:XIV. tc. 73. és 74. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Az állami vagy a magánelmeógyógyintézetbe vagy valamely kórházba érkező személyt, mint elmebetegét, az intézet igazgatója csak ideiglenesen fogadhatja be és arról érkezése után azonnal jelentést köteles tenni annak a kir. járásbíróságnak, a melynek területén az intézet vagy a kórház van. A járásbíróság a bejelentett személy elmeállapotát szakértő orvos közbenjöttével a helyszínén a jelentés beérkezése után haladéktalanul megvizsgálja. Állami elmeógyógyintézetben, valamint állami vagy más közkórházakban elhelyezett elmebetegnek megvizsgálásánál szakértőül az elmeógyógyintézet vagy az elmebetegosztály vezetőjét vagy valamely orvosát lehet alkalmazni.

A bejelentett személy vagy bármelyik hozzátartozója (Pp. 719. §) saját költségén ellenőrző szakértő közreműködését veheti igénybe, a ki a szemlén jelen lehet és arra, valamint a véleményre vonatkozó észrevételeit a szemle foganatosításakor előadhatja. Azon a czimen, hogy ellenőrző szakértő közreműködését kívánják igénybe venni, a szemle határnapját elhalasztani nem szabad.

A bíróság nyomban a szemle befejeztével végzéssel határoz abban a kérdésben, hogy a befogadott személy az intézetbe felvehető-e vagy nem. Ha nyomban meg nem állapítható, hogy a befogadott személy elmebeteg-e vagy nem, elmeállapotának megfigyelése végett megfelelő határidőt kell kitűzni, a mely a szakértő indokolt előterjesztésére meghosszabbítható. A szakértő ebben az esetben a határidő leteltével a megfigyelés eredményéről a bíróságnak újabb jelentést tesz, a melynek alapján a bíróság - esetleg a szemle ismétlése után - az intézetbe felvétel kérdésében határoz. A bíróság a felvételt megtagadó határozatában arról is intézkedik, hogy e határozat jogerőre emelkedéséig a befogadott személy az intézetben maradhat-e vagy nem.

A bíróság a határozatot hivatalból kézbesítetteti az intézetbe felvételt kérelmező magánfélnek, az intézet vagy a kórház igazgatójának és a gondnokság alá helyezés iránti eljárás esetleges megindítása céljából az illetékes árvaszéknek, végül a Pp. 719. §-ában meghatározott hozzátartozók közül azoknak, a kiknek neve és lakása a bíróság előtt ismeretes.

A végzés ellen a közvetlen felsőbb bírósághoz egyfoku felfolyamodásnak van helye.

20. § Ha abban a kérdésben, hogy az intézetbe felvett személy elmebeteg vagy hogy meggyógyult-e, az igazgató és a törvényes képviselő vagy a hozzátartozó között (Pp. 719. §) véleményeltérés merül fel, az elbocsátás tárgyában a törvényes képviselő vagy a hozzátartozó kérelmére vagy az igazgató előterjesztésére az előbbi §-ban megjelölt bíróság határoz.

A bíróságnak erre az eljárásra az előbbi § rendelkezései megfelelően alkalmazandók, azzal az eltéréssel, hogy az intézet igazgatóját vagy orvosát a bíróság szakértőül nem alkalmazhatja.

21. § A gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877:XX. tc. 11. §-ának utolsó és utolsóelőtti bekezdése hatályát veszti.

Az 1877:XX. tc. 13. §-ának harmadik és negyedik bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

Ha a szülők között házassági per még nincs folyamatban, de különválva élnek, és arra nézve, hogy gyermeküket melyikük tartsa magánál, nem egyeztek meg, vagy ha gyermekük eltartásáról kellően nem gondoskodtak: a gyermek elhelyezésének és tartásának kérdésében a legközelebbi rokonok meghallgatásával ideiglenesen a gyámhatóság határoz.

22. § Az 1877:XX. tc. 124-126. §-aiban említett felhívási kereset helyett a Pp. 130. §-ának második bekezdésében szabályozott keresetet kell érteni.

Ha a keresetre a gyám vagy a gondnok számadását a bíróságnak bemutatja: a bíróság a pert végzéssel megszünteti, az alperest a per költségében marasztalja és a számadást gyámhatósághoz átteszi.

23. § Az 1881:XVII. tc. (csődtörvény) első részének III. fejezetében szabályozott megtámadási pereket a polgári perrendtartás szerint illetékes bíróság előtt vagy az előtt a bíróság előtt is meg lehet indítani, a mely a csődnyitást elrendelte és ha a per, tekintettel az értékre, nem tartozik ennek a hatáskörébe, az előtt a járásbíróság előtt, a melynek területén a csődnyitást elrendelő bíróságnak székhelye van. Az 1881:XVII. tc. 36. §-a hatályát veszti.

Az 1881:XVII. tc. 145. §-ának első bekezdésében említett kereskedelmi eljárás szabályai helyett a polgári perrendtartás szabályai értendők, utolsó bekezdése helyébe pedig a következő rendelkezés lép: A követelés valódisága és osztályozása iránti perre a csődbíróság, és ha a per - tárgyának értékére tekintettel - a járásbíróság hatáskörébe tartozik, kizárólag az a járásbíróság illetékes, a melynek területén a csődnyitást elrendelő bíróságnak a székhelye van. Ugyanezeknél a bíróságoknál kell folytatni az eljárást abban az esetben, a melyben az 1881:XVII. tc. 10. §-a a per folytatását a csődbírósághoz utasítja. A Pp. 392. §-a ilyen esetben megfelelően alkalmazandó.

Az 1881:XVII. tc. 152. §-ának első bekezdése akképp módosítottatik, hogy a tömeg hitelezőinek, továbbá azoknak, a kiket visszakövetelési vagy külön kielégítési jog illet, a tömeggondok elleni pereiben az illetékességre a jelen § első bekezdésének rendelkezései alkalmazandók.

Az 1881:XVII. tc. 163. §-a második és harmadik bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép: Ha a tárgyaláson a számadások rendezése békés uton nem sikerül, a csődbiztos a számadás elleni kifogásokat, valamint a kifogásokra adott nyilatkozatokat jegyzőkönyvbe veszi és az iratokat a csődbíróságnak bemutatja. A csődbíróság a számadót és a kifogástevőt a per felvételére és az érdemleges tárgyalásra hivatalból megidézi. Egyebekben az eljárásra a polgári perrendtartás szabályai nyernek alkalmazást.

24. § A budapesti áru- és értéktőzsde, valamint a vidéki termény- és gabonacsarnokok külön bíróságaira nézve (1870:II. tc.) az 1881:LIX. tc. 94-99. §-ai a törvényhozás további rendelkezéséig ideiglenesen hatályban maradnak, azzal a módosítással, hogy az 1881:LIX. tc. 97. §-ának utolsóelőtti és utolsó bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Perujításnak helye nincs. A Pp. 563. §-ának 4-9. pontjai esetében azonban a bíróság ítéletét, a Pp. 563. §-ának 4., 5. és 8. pontja alapján pedig a külön bíróság előtt kötött egyezséget a rendes bíróság előtt keresettel érvényteleníteni lehet. Erre a perre a Pp. 785. és 786. §-a megfelelően alkalmazandó.

25. § Az igazságügyi és kereskedelemügyi minister megengedhetik, hogy az előbbi § első bekezdésében nem említett tőzsde vagy termény- és gabonacsarnok külön bíróságot állíthasson fel.

Az ily külön bíróságra az előbbi § nyer alkalmazást.

26. § Az 1884:XVII. törvénycikkben foglalt ipartörvény 176. §-ának második bekezdésében a „törvény rendes útja” alatt, tekintet nélkül a per tárgyának értékére, a járásbíróságot kell érteni.

Az iparhatóságtól, illetőleg a békéltető bizottságtól a bíróság elé vitt ügyekben kizárólag az a járásbíróság illetékes, a melynek területén az iparhatóság vagy a ipartestület székhelye van.

Ha az iparhatóság vagy békéltető bizottság jogerősen kimondta hatáskörének hiányát, a bíróság a megelőző eljárás hiánya (Pp. 186. § 2. p.) miatt nem tagadhatja meg az eljárást.

A bíróság elé vitt ügyekben követendő eljárást egyebekben az igazságügyminister rendelettel szabályozza.

27. § Az örökösödési eljárásról szóló 1894:XVI. tc. 42. §-a második bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

Ha az érdekeltek becslést nem kívánnak, ingatlan értékét hatósági adó és becslési bizonyítvánnyal igazolt becsérték alapján kell megállapítani.

Az 1894:XVI. tc. 124. §-a hetedik bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

A felfolyamodás felett másodfokban a kir. törvényszék, harmadfokban a kir. Kuria határoz.

28. § A házassági jogról szóló 1894:XXXI. tc. 141. §-a alapján az ágytól és asztaltól elvlasztó ítéletnek felbontó ítéletté változtatása iránt és az 1894:XXXI. tc. 142. §-a alapján a felbontó ítélet hatályának kiterjesztése iránt előterjesztett kérelemre a Pp. 683. §-át kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kereset a Pp. 639. §-a szerint illetékes bíróságnál kell megindítani.

29. § A majorsági zsellérbirtokról és az ehhez hasonló természetű birtokokról 1896:XXV. tc. 14. §-a második bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

A kereset a királyi járásbíróságok hatáskörébe és kizárólag annak a járásbíróságnak az illetékességéhez tartozik, a melynek területén az ingatlan fekszik.

Az 1896:XXV. tc. 16-34. §-ai hatályukat veszítik és az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy a megváltási eljárást rendelettel szabályozza.

Az 1896:XXV. tc. egyebekben érintetlenül marad.

30. § Az 1881:LIX. tc. 3. §-ának módosításáról szóló 1898:X. tc. helyébe a következő rendelkezés lép:

A polgári perrendtartásban nem szabályozott polgári ügyekben a kir. törvényszék mint elsőfokú bíróság csakis a következő határozatokat hozza meg háromtagú tanácsban:

1. az állami anyakönyvekről szóló 1894:XXXIII. tc. 60. és 61. §-án alapuló határozatot;

2. az ügyvéd elleni panaszt (1874:XXXIV. tc. 66. §) eldöntő határozatot;

3. a kir. közjegyzőkről szóló 1874:XXXV. tc. 11., 43., 56., 144., 206. és 207. §-án, valamint az 1886:VII. tc. 15. §-án alapuló határozatot;

4. a csődeljárásban, a hitbizományi, a kisajátítási, a bányabírósági és birtokrendezési (különösen urbéri elkülönítési, arányosítási, tagosítási stb.), eljárásban mindazokat a határozatokat, a melyeket eddig is háromtagú tanácsban hoztak meg.

Az 1-4. pontokban föl nem sorolt határozatokat a polgári perrendtartásban nem szabályozott polgári ügyekben a kir. törvényszéknél egyesbíró hozza meg.

Azon az alapon, hogy a törvényszék háromtagú tanácsban hozott meg oly határozatot, a melyet ez a § egyesbíróhoz utal, nincs helye fellebbevitelnek.

Azok a jogszabályok, a melyek a kir. törvényszék hatáskörébe utalt ügyek vagy bírói cselekmények ellátását vagy előkészítését egyesbíróra bizzák, érintetlenül maradnak.

MÁSODIK CZIM

A végrehajtási eljárásra vonatkozó rendelkezések

31. § Az 1881:LX. tc. 1. §-a a következőkben módosittatik:

Kielégítési végrehajtásnak végrehajtható közokirat alapján van helye.

Végrehajtható közokiratok:

1. a polgári bíróságnak jogerős ítélete és végzése;
2. a polgári bíróság előtt kötött és jogerős bírói ítélet hatályával bíró egyesség;
3. a végrehajtható meghagyás (Pp. 592., 609. §), felmondás vagy felhívás (Pp. 628. §);
4. a polgári bíróságnak ítélete, a melyet a fellebbvitelre tekintet nélkül végrehajthatónak nyilvánított;
5. a polgári bíróságnak még nem jogerős az a végzése, a mely halasztó hatályu felfolyamodással meg nem támadható, a mennyiben foganatosítása felfüggesztve vagy betiltva nincs (Pp. 556. §);
6. a polgári bíróságnak perenkivüli ügyben hozott végrehajtható határozata;
7. az 1881:LX. tc. 1. §-ának *e*)-*h*) pontjaiban felsorolt, ugyszintén minden határozat és közokirat, a melyet külön törvényes rendelkezés végrehajtható közokiratnak nyilvánít.

32. § Az 1881:LX. tc. 2. §-ának helyébe a következő rendelkezések lépnek:

A végrehajtást az előbbi § 1-6. pontja esetében az ügyben eljáró elsőfoku bíróság rendeli el.

Az 1881:LX. tc. 1. §-ának *e*) pontja esetében a választott bíróságok kivételével (Pp. 787. §), *f*) pontja esetében kivétel nélkül, *h*) pontja esetében pedig akkor, ha külön törvényes szabály másként nem rendelkezik, a végrehajtást az a járásbíróság rendeli el, a melynek területén az ügyben eljáró elsőfoku bíróságnak vagy hatóságnak székhelye van. Budapest székesfőváros területén a végrehajtást *e* bekezdés értelmében a budapesti IV. kerületi kir. járásbíróság rendeli el.

A többi esetben a végrehajtás elrendelésére illetékes bíróságot külön törvényes rendelkezések határozzák meg.

33. § Az 1881:LX. tc. 3., 4. és 5. §-ának helyébe a következő rendelkezések lépnek:

A végrehajtásnak külföldi végrehajtható közokirat alapján elrendelésére az illető állammal fennálló nemzetközi szerződés irányadó. Ilyennek hiányában a végrehajtást csak akkor szabad elrendelni, ha a viszonyosság meg van állapítva és ha:

1. a végrehajtás polgári vagy kereskedelmi bíróságnak jogerős bírói határozatán vagy ilyenekkel egyenlő hatályu bírói egyességen alapszik;
2. az illető bírói határozat vagy egyesség ellen a Pp. 414. §-ában felsorolt valamely körülmény nem forog fenn.

Az igazságügyministernek a viszonyosság felől tett nyilatkozata a bíróságokra kötelező. E nyilatkozatot kétség esetében hivatalból kell kikérni.

Ezekben az esetekben a végrehajtás elrendelésének kérdésében az a bíróság határoz, a mely az 1881:LX. tc. 18. §-a szerint a végrehajtás foganatosítására illetékes. Ha a végrehajtás végett több bíróságot keresnek meg, az elrendelés felől az első helyen megnevezett bíróság határoz és határozatáról a többi bíróságot értesíti. Ha a megkeresés teljesítésére nem a megkeresett, hanem más bíróság van hivatva, a megkeresett bíróság a megkeresést ennek a bíróságnak küldi meg és erről a megkereső külföldi bíróságot értesíti.

34. § Az 1881:LX. tc. 6. §-ának első bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

A mennyiben a törvény másképp nem rendelkezik, a végrehajtás elrendelését három példányban kiállított írásbeli beadványban kell kérni és az első példányt a végrehajtás elrendelésének alapjául szolgáló eredeti okirattal kell felszerelni. Bírói határozat vagy bírói egyesség a bíróságnál levő eredetire hivatkozással egyszerű másolatban is csatolható.

35. § Az 1881:LX. tc. 9. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Ha a végrehajtást polgári bíróság határozata alapján kéri, a végrehajtás elrendelése szempontjából a végrehajtást elrendelő bíróság hivatalból állapítja meg, hogy a végrehajtás alapjával szolgáló bírói határozatot szabályszerűen közölték-e, hogy halasztó hatályu fellebbvitelt vagy ellentmondást a törvényes időben terjesztettek-e elő és hogy a törvény értelmében ily fellebbvitelnek vagy ellentmondásnak helye van-e. Ha az elsőbíróság ilyen esetben a fellebbvitt határozat végrehajtását elrendelte, erre a végrehajtásra addig, amíg a fellebbviteli bíróság a fellebbvitelt elintézi, a jelen törvény 41. §-át kell alkalmazni. Ha a végrehajtást akkor kéri, amikor az iratok a felsőbbbírósághoz már fel vannak terjesztve, a végrehajtás kérése alkalmával a végrehajtást kérő fél köteles bemutatni a határozatnak vagy a határozat indokolást nem tartalmazó részének kiadmányát vagy hiteles másolatát és – ha a határozat a végrehajtást szenvedővel kézbesítés útján volt közölve – a kézbesítési bizonyítvány hiteles másolatát is.

Ha a végrehajtást a fellebbezési bíróság végrehajtható határozata alapján akkor kéri, amikor az ügy iratai az elsőbírósághoz még vissza nem érkeztek (Pp. 511., 546. §), a végrehajtási kérvény első példányához csatolni kell a határozat oly kiadmányát vagy hiteles másolatát, amelyre a fellebbezési tanács jegyzője a kihirdetés vagy kézbesítés napját és ha felülvizsgálati kérelem a törvényes határidőben be nem adatott, ezt is, záradék alakjában feljegyezte.

Ha a végrehajtási jog feltételtől vagy ellenszolgáltatás teljesítésétől függ, a feltétel beálltát vagy az ellenszolgáltatás teljesítését, ugyancsak a végrehajthatóság egyéb előfeltételeit is a végrehajtható köteles bizonyítani, amennyiben ezek a bíróságnál levő iratokból meg nem állapíthatók.

36. § Az 1881:LX. tc. 10. §-a úgy módosítottatik, hogy a jelen törvény 33. §-a esetében a kielégítési végrehajtás elrendelésének kérdésében a bíróság a külföldi bíróság megkeresésére a felek meghallgatása nélkül határoz. A bíróság a jelen törvény 33. §-ában meghatározott körülményeket hivatalból veszi figyelembe. Ha a bíróságnak e körülmények tekintetében kétsége van és a kétséget a megkeresésnek vagy mellékleteinek adatai el nem oszlatják, a külföldi bíróságtól felvilágosítást kérhet.

Ha a megkeresett bíróság a végrehajtás elrendelését megtagadja, a Pp. 17. §-a alkalmazandó.

A végrehajtást elrendelő végzés ellen a jelen törvény 40. §-a értelmében felfolyamodásnak van helye. Ezenfelül a végrehajtást szenvedő az elrendelő végzés ellen az elrendelő bíróságnál a végzés kézbesítésétől számított tizenöt nap alatt kifogást terjeszthet elő a miatt, hogy a végrehajtást a jelen törvény 33. §-a ellenére rendelték el.

A kifogásnak a jelen törvény 41. §-ában meghatározott halasztó hatálya van. A bíróság a kifogás következtében a végrehajtás elrendelésének kérdésében a felek meghallgatása után végzéssel határoz (40. §) Egyebekben a kifogásra a Pp. 134., 135., 140. és 141. §-ai megfelelően alkalmazandók; a 141. §-t akkor is alkalmazni kell, ha a fél kifogást elkésztetten terjesztette elő.

A Pp. 414. § 4., 5., vagy 6. pontjában felsorolt körülményekre alapított kifogást az előbbi bekezdésben meghatározott határidő után is elő lehet terjeszteni.

Az 1881:LX. tc. 10. §-ának utolsó bekezdése hatályát veszti.

Amennyiben nemzetközi szerződés másként intézkedik, ez a § nem nyer alkalmazást.

37. § Az 1881:LX. tc. 22. §-ának bekezdése akként egészítették ki, hogy ennek a bekezdésnek a rendelkezését nemzeti ünnepnapra is alkalmazni kell.¹

38. § Az 1881:LX. tc. 28. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek.

Mind a végrehajtást elrendelő, mind a végrehajtás foganatosítására illetékes bíróság köteles a végrehajtást szenvedő kérelmére a végrehajtást felfüggeszteni vagy kisebb terjedelemben szorítani, ha a végrehajtást szenvedő közokirattal bizonyítja, hogy azt a határozatot, amelynek alapján a végrehajtást elrendelték, jogerős bírói határozat megváltoztatta, hatályon kívül helyezte vagy korlátozta.

¹ Nemzeti ünnepnap: Szent István napja és április 11. (1898:V. tc., 1898:XIII. tc., 1891:XIII. tc.)

A bíróság ezekben az esetekben a körülményekhez képest a már foganatosított végrehajtási cselekmények hatályon kívül helyezését is elrendeli.

A végrehajtást szenvedett az előzetes végrehajtással okozott kárának megtérítését a folyamatban levő perben még a fellebbezési bíróság előtt is kérheti.

39. § Az 1881:LX. tc. 30. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Ha a végrehajtási jog egészen vagy részben elenyészett vagy időhaladék engedésével felfüggesztetett, a végrehajtást szenvedő a végrehajtás megszüntetése, korlátozása vagy felfüggesztése iránt a végrehajtást elrendelő bíróságnál keresetet indíthat:

a) bírói határozaton alapuló végrehajtás esetében olyan ténykörülmény alapján, a mely akkor történt, a mikor azt a polgári perrendtartás szabályai szerint a határozatot megelőző peres eljárásban érvényesíteni már nem lehetett;

b) bírói egységén alapuló végrehajtás esetében olyan ténykörülmény alapján, a mely az egység megkötése után történt;

c) közjegyzői okirat alapján elrendelt végrehajtás esetében, még pedig megszüntetés vagy korlátozás iránt akkor is, ha a végrehajthatóság előfeltételei egészen vagy részben hiányoztak. Az 1874:XXXV. tc. 113-122. §-ai és az 1886:VII. tc. 29. §-a hatályukat veszítik.

A fellebbezési bíróság helybenhagyó ítélete ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

A végrehajtást megszüntető, korlátozó vagy felfüggesztő ítéletnek a jelen törvény 38., 41. és 43. §-ában megjelölt hatálya van.

40. § A végrehajtási eljárás során hozott bírósági végzés ellen - ideértve a közjegyzői okirat alapján elrendelt végrehajtást is - a mennyiben a törvény a fellebbvitelt ki nem zárja, felfolyamodásnak van helye.

A járásbírósnak a végrehajtási eljárásban hozott végzése ellen használt felfolyamodás felett a kir. törvényszék, a másodbírósnak a végzése ellen használt felfolyamodás felett pedig, a mennyiben ennek helye van, a kir. Curia határoz.

Külföldi bíróság megkeresése alapján a végrehajtást elrendelő végzés ellen a felfolyamodás határideje tizenöt nap. Az ily végzés elleni felfolyamodásra hozott másodbírósnak a végzése ellen akkor is van helye felfolyamodásnak, ha a másodbírósnak az elsőbírósnak a végzését helybenhagyta; ugyanezt a szabályt kell alkalmazni arra a másodbírósnak a végzése ellen, a melyet a jelen törvény 36. §-a értelmében előterjesztett kifogást elintéző végzés elleni felfolyamodásra hoznak.

A mennyiben a törvény másként nem rendelkezik, a másodbírósnak a végzése ellen további felfolyamodásnak nincs helye. A végrehajtásnak - ideértve a biztosítási végrehajtást és a zárlatot is - elrendelése tárgyában hozott végzés ellen van helye felfolyamodásnak. Egyebekben a felfolyamodásra a polgári perrendtartás szabályait kell alkalmazni.

A kiküldött eljárása, intézkedése vagy határozata ellen előterjesztésnek van helye.

Az 1881:LX. tc. 34. §-a hatályát veszti.

41. § Az 1881:LX. tc. 36. §-ának helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Az előterjesztés jogerős elintézéséig - az 1881:LX. tc. 104. §-ának esetét kivéve - árverés nem foganatosítható, a végrehajtás következtében befolyt összeg a végrehajtató kielégítésére nem fordítható, hanem bírói kézhez teendő le; a lefoglalt követelés a végrehajtatóra át nem ruházható, sem kezéhez nem utalványozható; helyettesíthető ingóság vagy értékpapíros kiadása iránt folytatott végrehajtás esetében pedig csak a marasztalás tárgya lefoglalásának és zár alá vételének, a marasztalás tárgyának hiánya esetében pedig a tárgy egyenértéke erejéig vezetendő foglalásnak van helye.

A mennyiben az 1881:LX. tc. vagy a jelen törvény mást nem rendel, az előbbi bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni minden esetben, a melyben a törvény valamely cselekménynek a végrehajtás folytatására halasztó hatályt tulajdonit vagy a polgári perrendtartás vagy a jelen törvény szerint a bíróság a végrehajtást az eljárás folyamán felfüggeszti.

42. § Az 1881:LX. tc. 39. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

A végrehajtás folytatására a jelen törvény 41. §-ában meghatározott halasztó hatálya van a jogerőre még nem emelkedett annak a birói határozatnak is, a mely a végrehajtás elrendelésének alapjául szolgáló határozatot megváltoztatta, hatályon kívül helyezte, feloldotta vagy korlátozta.

A mennyiben a végrehajtás alapjául szolgáló határozat rendelkezését birói határozat visszaállítja, a végrehajtást folytatni kell.

A jelen törvény 38. §-ának utolsó bekezdése e § esetében is alkalmazandó.

43. § Az 1881:LX. tc. 40. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Visszvégrehajtásnak van helye, ha azt a határozatot, a melynek alapján a végrehajtást elrendelték és foganatosították, jogerős birói határozat megváltoztatta, hatályon kívül helyezte vagy korlátozta.

Ezekben az esetekben akkor is van helye visszvégrehajtásnak, ha a végrehajtást szenvedő a végrehajtatót a végrehajtás megelőzése szempontjából önként kielégítette, de csak akkor, ha a kielégítés vagy a bíróság közbenjöttével vagy a kiküldött előtt végrehajtási eljárás alkalmával történt vagy közokirattal igazoltatik.

A visszvégrehajtás a végrehajtásra megállapított szabályok szerint történik.

A jelen törvény 38. §-ának utolsó bekezdése e § eseteiben is alkalmazandó.

44. § Az 1881:LX. tc. 42. §-a aképpen módosítatik, hogy az e §-ban említett fellebbezés alatt fellebbvitelt kell érteni és hogy a §-nak a semmiségi perre, valamint az ítélet megsemmisítésére vonatkozó rendelkezése hatályát veszti.

A 42. § utolsóelőtti bekezdése hatályát veszti és a biztosítás módjára a Pp. 127. §-a irányadó.

45. § Az 1881:LX. tc. 92. §-a azzal egészítettetik ki, hogy az igénykeresetlevélre egyebekben a Pp. 134. és 135. §-át kell alkalmazni.

46. § Az 1881:LX. tc. 97. §-ának első bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Igényperben az igénylő igazolást nem használhat és a perfelvételi határnap elmulasztása esetében az idézés ismétlését nem kérheti (Pp. 439. §) Ellentmondásnak és perújításnak nincs helye.

47. § Az 1881:LX. tc. 143. §-ának első bekezdése akként módosítatik, hogy a telekkönyvi hatóság nem ítélettel, hanem végzéssel határoz.

Az 1881:LX. tc. 143. §-ának utolsó bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Az a fél, a ki ebben az eljárásban jogsérelmet szenvedett, követelését a törvény rendes útján érvényesítheti.

Árverést e § esetében csak akkor lehet kérni, ha a telekkönyvi hatóságnál e hatóság végzésének jogerőre emelkedésétől harmincz nap alatt a per megindítását nem igazolják. A perindítás igazolása esetében árverést csak a pert befejező határozat jogerőre emelkedése után lehet kérni.

48. § 1881:LX. tc. 148. §-a első bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

Az 1908:XLI. tc. 22. §-ában meghatározott szakértői becslés hiányában a kikiáltási árt az ingatlannak hatósági adó- és becslési bizonyítvánnyal igazolt becsértéke alapján kell megállapítani.

49. § Az 1881:LX. tc. 222. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Ha a végrehajtásnak munka vagy másnemű teljesítés a tárgya, a végrehajtató a végrehajtási kérvényben kérheti, hogy arra a végrehajtást szenvedő megfelelő határidő kitűzésével aránylagos pénzbírsággal szoríttassék.

A pénzbírságot a bíró a végrehajtást elrendelő végzésben állapítja meg. A munka nem teljesítése esetében a végrehajtató újabb kérelmére az összeg behajtása végett a végrehajtást szenvedő ingóságaira vagy ingatlanaira kielégítési végrehajtást kell rendelni.

Ennek az eljárásnak eredménytelensége esetében, sőt ez eljárás nélkül is, a végrehajtató a munka készpénzbeli egyenértékének behajtására kérhet végrehajtást. Az egyenérték megállapítására és behajtására a 217. §-t kell alkalmazni.

Az első bekezdést megfelelően kell alkalmazni akkor is, ha a végrehajtást szenvedő valaminek a türésére vagy abbahagyására van kötelezve.

Sommás visszahelyezési és sommás határperben a bíróság az első bekezdésben foglalt intézkedéseket a birtokállapot oltalmára szolgáló ideiglenes intézkedésében (Pp. 580. §) is megteheti.

A 219. § rendelkezései a jelen §-ban szabályozott végrehajtások eseteiben is alkalmazandók.

50. § Az 1881:LX. tc. 223. §-ának helyébe következő rendelkezés lép:

A kereset előterjesztésével egyidejűleg vagy a kereset előterjesztése után biztosítási végrehajtásnak van helye: ha a kereset tárgya meghatározott pénzösszeg fizetése iránti követelés és a felperes a követelés létrejöttét, mennyiségét és lejártát közokirattal, vagy a Pp. 317. §-ának megfelelően kiállított magánokirattal, avagy a Pp. 606 - 620. §-ai értelmében meghagyásos eljárás útján érvényesíthető váltóval, kereskedelmi utalvánnyal, kötelező jeggyel vagy csekkel bizonyítja és egyszersmind a veszély valószínűségét is kimutatja.

A veszély valószínűségének kimutatása esetében a polgári bíróságnak meghatározott pénzösszeg fizetésében marasztaló ítélete alapján a fellebbviteli határidő letelte előtt szintén helye van biztosítási végrehajtásnak.

51. § Az 1881:LX. tc. 224. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

Készpénzbeli követelésben marasztaló ítélet alapján, ugyszintén váltóra, kereskedelmi utalványra, kötelező jegyre vagy csekkre kibocsátott meghagyás (Pp. 606 - 620. §) alapján a teljesítési határidő lejártá után biztosítási végrehajtásnak van helye, ha a kötelezett fél a határozatot kellő időben ellentmondással vagy halasztó hatályu fellebbvitellel illetőleg kifogással megtámadta.

52. § Ha a bíróság készpénzbeli követelésben marasztaló ítéletben a teljesítésre a fellebbviteli vagy ellentmondási határidővel rövidebb határidőt szabott és az ítéletet fellebbvitelre tekintet nélkül végrehajthatónak nem nyilvánította, biztosítási végrehajtásnak már akkor helye van, ha a marasztalt fél az ítéletnek a teljesítési határidőben eleget nem tesz.

53. § Az 1881:LX. tc. 234. §-ának első bekezdésében az ítélet feloldása vagy megsemmisítése helyett az ítéletnek feloldását, e § második bekezdésében pedig megsemmisítés alatt az ítéletnek hatályon kívül helyezését kell érteni.

54. § Az 1881:LX. tc. 237. §-ának *b)* pontja akképen módosittatik, hogy zárlatnak van helye:

b) meghatározott dolog vagy jog iránt indított perben marasztaló ítélet alapján, ha az alperes ellentmondással vagy a végrehajtásra halasztó hatályu fellebbvitellel élt.

Ha azonban a bíróság a teljesítésre a fellebbviteli vagy ellentmondási határidőnél rövidebb határidőt szabott és az ítéletet a fellebbvitelre tekintet nélkül végrehajthatónak nem nyilvánította, zárlatnak már akkor helye van, ha a marasztalt fél az ítéletnek a teljesítési határidőben eleget nem tesz.

55. § Az 1881:LX. törvénycikkben említett teljes bizonyító erejű magánokirat alatt a Pp. 317. §-ának megfelelően kiállított magánokiratot kell érteni.

A mennyiben az 1881:LX. törvénycikk perbeli vagy perenkivüli sommás eljárást rendel, a polgári perrendtartásban a járásbírósi eljárásra megállapított szabályokat kell a végrehajtási eljárásban is alkalmazni. A végrehajtási eljárás folyamán felmerülő perekre az 1881:LX. törvénycikkben tett különös rendelkezések azonban hatályban maradnak, a mennyiben a jelen törvény másként nem rendelkezik.

Azokban az esetekben, a melyekben az 1881:LX. törvénycikk perenkivüli sommás eljárást, meghallgatást, tárgyalást vagy bizonyítást rendel, a felek eskü alatti kihallgatásának és egyességi eskünek nincs helye.

56. § Az 1881:LX. törvénycikknek azokat a rendelkezéseit, a melyek a végrehajtási eljárás során ítélettel eldöntendő kérdésekben a fellebbezés hatályáról és a másodbírósi ítélete elleni fellebbezés kizárásáról rendelkeznek, a felülvizsgálati kérelemre is megfelelően alkalmazni kell.

57. § A szegénységi jogot a végrehajtási eljárásban is lehet kérni.

58. § Ennek a törvénynek a végrehajtási eljárásra vonatkozó rendelkezéseit azokban a végrehajtási ügyekben kell alkalmazni, a melyekben a végrehajtás elrendelését e törvény életbelépése után kérték; e törvény életbelépése előtti eljárási szabályok szerint hozott birói határozatokon alapuló végrehajtási eljárásban azonban a 31. §, a 35. §, a 38. §, a 42. §, a 43. §, a 44. § első bekezdése, az 52. §, az 53. § és az 54. § nem nyernek alkalmazást, hanem helyettük az e törvény életbelépése előtt fennálló szabályokat kell alkalmazni.

A kir. járásbiróság a végrehajtási eljárásban hozott végzése ellen beadott felfolyamodást e törvény életbelépése után a kir. törvényszékhez terjeszti fel akkor is, ha a felfolyamodást a jelen törvény életbelépése előtt felérkezett ily felfolyamodást a kir. ítéltábla intézi el.

A végrehajtási eljárásban felmerült perekre az 59-63. §-ok rendelkezései irányadók.

HARMADIK CZIM

Átmeneti rendelkezések

59. § Azokban a sommás perekben, a melyekben a járásbiróság a polgári perrendtartás életbelépésekor az ítélethozatalt megelőző tárgyalást még nem fejezte be, a polgári perrendtartás életbelépése után a további eljárásra, ideértve a fellebbvitelt is, a polgári perrendtartásnak a járásbirósági eljárásra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

A birói hatáskör és illetékesség kérdésében azonban az ilyen perekben is az eddigi szabályok irányadók; de ha a bíróság ebben a kérdésben még nem határozott, a hatáskör vagy az illetékesség hiánya miatt a pert nem lehet megszüntetni, feltéve, hogy a per a polgári perrendtartás szerint a bíróság hatáskörébe és illetékességéhez tartozik.

60. § Azokban a sommás perekben, a melyekben a járásbiróság a polgári perrendtartás életbelépésekor az ítélethozatalt megelőző tárgyalást befejezte, a további eljárásra, ideértve a fellebbvitelt is, az eddigi eljárási szabályokat kell alkalmazni, a mennyiben a 63. § másként nem rendelkezik. Ha azonban a fellebbviteli bíróság az elsőbirósági ítélet feloldása vagy megváltoztatása esetében a pert további tárgyalás és ítélethozatal végett akár a polgári perrendtartás életbelépése előtt, akár utána az első bírósághoz visszautasította és ez a bíróság az új tárgyalást a polgári perrendtartás életbelépésekor még nem fejezte be, a további eljárásra, ideértve a fellebbvitelt is, a polgári perrendtartás szabályait kell alkalmazni.

Azokra a sommás perekre, a melyekben az 1893:XVIII. tc. 222. §-a értelmében az ezt a törvényt megelőző eddigi törvények alkalmazandók, a polgári perrendtartás életbelépése után is az 1893:XVIII. tc. 222. §-a nyer alkalmazást.

61. § A törvényszékek előtt a polgári perrendtartás életbelépése előtt folyamatba tett polgári ügyekben (különösen: rendes perek - ideértve a kereskedelmi és a váltópereket, valamint a telekkönyvi pereket is - továbbá bányaperek, az 1896:XXV. törvénycikkben szabályozott perek, a házassági perek, a születés törvényességének megtámadása iránti perek, a kiskoruság meghosszabbítása, gondnokság alá helyezés és az atyai hatalom gyakorlatának megszüntetése, a holtnak nyilvánítás, az okiratok megsemmisítése iránti ügyek), a további eljárásra, ideértve a fellebbvitelt is, az eddigi szabályokat kell alkalmazni, azzal a kiegészítéssel, hogy a polgári perrendtartás életbelépését követő időben a per érdemének birói előadása után a felek jelenlevő képviselői az ügynek az iratokban foglalt ténybeli és jogi állását minden fokon egy-egy felszólalással ismertethetik. A felszólalással okozott költség megfizetésére az ellenfelet nem lehet kötelezni.

A további eljárásra az eddigi szabályokat kell alkalmazni azokban az ügyekben is, a melyek a járásbiróság előtt a jegyzőkönyvi tárgyalás szabályai szerint folyamatban vannak.

62. § Ha az alperes magát a polgári perrendtartás életbelépése előtt az 1868:LIV. tc. 52. §-ának *a*) pontja alapján a felperes szabad tetszése szerint választandó bármely rendes polgári bíróságnak okiratban alávetette, a felperes keresetét az alávetés alapján a polgári perrendtartás életbelépése után a Pp. 21-28. §-ai szerint a felperesre illetékes bíróság előtt indíthatja meg.

63. § A mennyiben a polgári perrendtartás életbelépése előtt fennálló szabályok szerint keletkezett ítélet vagy bírói egyesség ellen a korábbi jogszabályok értelmében perujításnak vagy semmisségi keresetnek volt helye, ilyen ítélet vagy egyesség ellen a polgári perrendtartás életbelépése után az 1881:LIX. tc. 50. és 69-73. §-ai, valamint az 1868:LIV. tc. 321. §-a alapján van semmisségi keresetnek és perujításnak helye, az eljárásra azonban a polgári perrendtartásnak a perujításra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a keresetet minden esetben az előtt az elsőbíróság előtt kell megindítani, a melynek hatáskörébe az ügy a polgári perrendtartás szerint tartozik. Ez a bíróság az alapper iratait szükség esetében hivatalból szerzi meg.

64. § Az 1881:LIX. tc. 69. §-ának 1. pontjára alapított perujítás ezután is az eddigi szabályokban megállapított határidő alatt indítható meg. Egyebekben a semmisségi keresetre a Pp. 563. §-ának 4., 5. és 6. pontjára alapított, a perujításra pedig a Pp. 563. §-ának egyéb pontjaira alapított perujítás határidejét megfelelően kell alkalmazni, olyképp, hogy a polgári perrendtartás életbelépése előtt hozott ítélet megtámadása esetében a Pp. 567. §-ában megállapított hat hónapi és öt évi határidőket a polgári perrendtartás életbelépésétől kell számítani. Ha azonban az előbbi szabályokban a perujításra és a semmisségi keresetre meghatározott határidő letelt, vagy előbb végződnék, mint a Pp. 567. §-a szerint számítandó határidő, az előbbi szabályokban meghatározott határidő lejártá után a perujítás többé meg nem indítható.

A polgári perrendtartás életbelépése előtt a sommás eljárás szabályai szerint megindított semmisségi és perujítási kereset tárgyalására és elintézésére az 59. és 60. §-t kell alkalmazni olyképp, hogy a semmisségi keresetet perujítási keresetnek kell tekinteni.

65. § A fizetési meghagyásos eljárásban, ha a fél a fizetési meghagyás iránti kérelmet a polgári perrendtartás életbelépése előtt terjesztette elő, az 1893:XIX. törvénycikk rendelkezéseit kell alkalmazni.

Ha azonban a bíróság a bírói hatáskör vagy illetékesség kérdésében a polgári perrendtartás életbelépése előtt még nem határozott, a hatáskör vagy az illetékesség hiánya miatt nem lehet a kérelmet visszautasítani akkor, ha a kérelem a polgári perrendtartás szabályai szerint mint fizetési meghagyás iránti kérelem a bíróság hatáskörébe és illetékességéhez tartozik.

Az 1893:XIX. törvénycikk értelmében kibocsátott fizetési meghagyás ellen előterjesztett ellentmondásra a polgári perrendtartás életbelépése után a Pp. 603. §-át kell alkalmazni.

66. § A választott bíróság eljárására abban az esetben, ha a felek a választottbírói szerződést tartalmazó okiratot a polgári perrendtartás életbelépése előtt állították ki, az eddigi szabályok alkalmazandók.

Ha a választott bíróság ítélete vagy a választott bíróság előtt kötött egyesség a polgári perrendtartás életbelépése előtt jött létre, a fellebbezésre, az igazolásra és a semmisségi keresetre, valamint az 1881:LIX. tc. 77. §-ának utolsó bekezdése szerint a választott bíróság ítéletének megsemmisítése iránt indított keresetre az 1881:LIX. tc. 77. §-át kell alkalmazni; az eljárásra azonban az 57-60. §-ok rendelkezései irányadók. A polgári perrendtartás életbelépése után hozott ítéletnek vagy létrejött egyességnek megtámadására a Pp. 784. és 785. §-át kell alkalmazni.

67. § A polgári perrendtartás életbelépése előtt kiállított okiratok bizonyító erejét a bíróság a polgári perrendtartás szabályai szerint itéli meg. Az a magánokirat azonban, a melyet kiállítója a polgári perrendtartás életbelépése előtt valamely jogügylet bizonyítása céljából állított ki, a kiállítás idejében fennállott jog szerint megillető bizonyító erejét akkor is megtartja, ha az a teljes bizonyító erejű magánokiratokra nézve a polgári perrendtartásban megszabott alakszerűségeknek nem felel meg.

68. § A községi bírásokodásra vonatkozó átmeneti rendelkezéseket a belügyminister és az igazságügyminister rendelettel állapítják meg.

69. § A kir. járásbíróság az örökösödési és a telekkönyvi ügyekben hozott végzései ellen beadott felfolyamodást e törvény életbelépése után a kir. törvényszékhez terjeszti fel akkor is, ha a felfolyamodást e törvény életbelépése előtt adták be.

A kir. ítélőtáblához e törvény életbelépése előtt felérkezett ily felfolyamodást a kir. ítélőtábla intézi el.

NEGYEDIK CZIM

A kir. Kúria döntvényei

70. § Az igazságszolgáltatás egyöntetőségének megóvása végett a vitás elvi kérdést a kir. Kúriának erre a célra alakított tanácsa (jogegységi tanács) dönti el:

1. ha a kir. Kúria valamelyik tanácsa elvi kérdésben el kíván térni a kir. Kúriának ugyanazt az elvi kérdést eldöntő oly határozatától, a mely a hivatalos gyűjteménybe (78. §) fel van véve;

2. ha a kir. Kúria ellentétes elvi alapon nyugvó határozatokat hozott, vagy ha a kir. ítélőtáblák, a kir. törvényszékek vagy a kir. járásbíróságok elvi kérdésben ellentétes gyakorlatot folytatnak, és a kir. Kúria elnöke vagy az igazságügyminister a vitás elvi kérdés egyöntetű eldöntésének biztosítását jövőre szükségesnek tartja.

A kir. Kúrián ily elvi kérdések eldöntésére évenként négy tanácsot kell alakítani, még pedig:

közpolgári ügyekben,
telekkönyvi, urbéri és birtokrendezési ügyekben,
váltó-, kereskedelmi és csődügyekben,
bűnvádi ügyekben.

Mindegyik tanács a kir. Kúria elnökének, másodelnökének vagy helyettesüknek elnöklete alatt - az elnökön kívül - tíz tagból áll. Tagjai a kir. Kúria tanácselnökei közül és bírái közül azok, a kiket a kir. Kúria elnöke a másodelnök, a tanácselnökök és a tanácsvezetők előzetes meghallgatásával az illető tanácsba beoszt. A tanácsokba a szükséghez képest ugyanily módon póttagok is beoszthatók.

Bűnvádi ügyben a jogegység érdekében használt perorvoslatot a kir. Kúriának a jelen § értelmében alakított tanácsa intézi el. Egyebekben az 1896:XXXIII. törvénycikknek a jogegység érdekében használható perorvoslatra vonatkozó rendelkezései érintetlenül maradnak.

71. § A kir. Kúria teljes ülésében kell eldönteni a vitás elvi kérdést:

1. ha a kir. Kúria valamelyik tanácsa elvi kérdésben el kíván térni a kir. Kúriának az előbbi § értelmében a jogegység megóvására hozott határozatától (jogegységi határozatától) vagy a kir. Kúriának teljes ülésében hozott határozatától;

2. ha a kir. Kúria elnöke vagy az igazságügyminister a kir. Kúria jogegységi vagy teljes ülési határozatának megváltoztatását szükségesnek tartja.

A teljes ülés polgári jogi természetű vitás elvi kérdés esetében a polgári tanácsok tagjaiból, büntetőjogi természetű vitás elvi kérdés esetében a büntető tanácsok tagjaiból, ha pedig a felmerült vitás elvi kérdés nem csupán polgárijogi vagy nem csupán büntetőjogi természetű, a vegyes teljes ülés a kir. Kúria polgári és büntető összes tanácsainak tagjaiból alakul.

72. § Ha a kir. Kúria valamelyik tanácsa elvi kérdésben el kíván térni a kir. Kúriának a hivatalos gyűjteménybe (78. §) felvett, a 70. § alapján hozott jogegységi vagy pedig teljes ülési határozatától, az illető tanács elnöke köteles az ügy elintézését felfüggeszteni, az elvi kérdést szövegeztetni és a kir. Kúria elnökének bemutatni.

73. § A kir. Kúria elnöke, ha olyan esetről nyer tudomást, a melyben az elvi kérdés eldöntésének helye van (70., 71. §), a 70. § esetében az e § szerint alakított megfelelő tanácsot, a 71. § esetében pedig a teljes ülést késedelem nélkül egybehívja.

74. § A jogegységi tanács csak akkor határozatképes, ha az elnökön kívül tiz tag jelen van; a teljes ülés csak akkor határozatképes, ha tagjainak legalább kétharmada jelen van.

Előbb a birák, azután pedig a tanácselnökök szavaznak; a szavazást a rangban legifjabb kezdi; az elnök utoljára szavaz.

A jogegységi tanács és a teljes ülés határozatát a jelenlevők szavazatának többségével hozza. Teljes ülésben a szavazatok egyenlősége esetében az a javaslat emelkedik határozattá, a melyhez szavazatával az elnök járult.

Teljes ülési határozat megváltoztatásához a teljes ülés jelenlevő tagjai kétharmad részének szavazata szükséges.

A jogegységi tanács valamint a teljes ülés elé terjesztett minden kérdésben a koronaügyész vagy helyettesét meg kell hallgatni.

75. § A kir. Kúriának jogegységi (70. §) valamint teljes ülési határozatát a bíróságok mindaddig követni kötelesek, a míg azt a kir. Kúria teljes ülése meg nem változtatja.

A jogegységi és a teljes ülési határozat kötelező hatálya a hivatalos lapban közzétételének napjától számított tizenötödik nappal kezdődik.

76. § Bármelyik kir. ítélőtábla teljes ülése a jelenlevők szavazatának legalább kétharmadrészevel hozott határozat alapján a kir. Kúria jogegységi vagy teljes ülési határozatának megváltoztatása céljából indokolt felterjesztést tehet, mely esetben a kérdést a kir. Kúria megfelelő teljes ülése újból eldönti.

Az ügy elintézését azonban ebből az okból nem szabad felfüggeszteni.

77. § Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy a kir. Kúria jogegységi és teljes ülési határozatai hozatalának részletes szabályait, nevezetesen az elvi jelentőségű határozatok előkészítését, nyilvántartását és közlését, a jogegységi tanács és a teljes ülés összehívását, alakulását és eljárását, a koronaügyész meghallgatásának módját, a határozathozatalt, a határozat hitelesítését, a határozatok könyvének vezetését és a határozatok közzétételét rendeleti uton szabályozza.

78. § A kir. Kúria teljes ülési határozataiból, jogegységi határozataiból és egyéb elvi határozataiból hivatalos gyűjteményt kell készíteni, illetőleg büntető ügyekben az 1907:XVIII. tc. 4. §-a alapján készített hivatalos gyűjteményt folytatni.

A gyűjteménybe felveendő elvi határozatokat bizottság választja ki.

A polgári jogi bizottság elnöke a kir. Kúria polgári szakosztályának vezetője, tagjai a kir. Kúria polgári tanácsainak vezetői és a koronaügyész vagy helyettese; a büntetőjogi bizottság elnöke a kir. Kúria büntető szakosztályának vezetője, tagjai pedig a kir. Kúria büntető tanácsainak vezetői és a koronaügyész vagy helyettese.

A gyűjteményt mint a kir. Kúriának hivatalos kiadványát az igazságügyminister teszi közzé.

A kiválasztásnál és a közzétételnél követendő eljárást az igazságügyminister rendelettel szabályozza.

79. § Az 1890:XXV. tc. 13. §-a és az 1907:XVIII. tc. 3. és 4. §-ai hatályukat vesztik.

ÖTÖDIK CZIM

A birói és ügyészi szervezetet módosító és kiegészítő rendelkezések

80. § A mennyiben törvény másként nem rendelkezik, a kir. ítélőtábla polgári ügyekben az elnökön kívül két bíróból alakult tanácsban határoz. Ha a kir. ítélőtábla a polgári perrendtartásban nem szabályozott polgári ügyekben mint fellebbezési bíróság határoz, tanácsának alakulására a Pp. 55. §-át kell alkalmazni. A kir. törvényszék és a kir. Kúria tanácsának alakulására a polgári perrendtartásban nem szabályozott polgári ügyekben is a Pp. 55. §-a alkalmazandó.

81. § A kir. törvényszékeknél tanácselnöki állások szervezettek.

A törvényszéki tanácselnökök az állami tisztviselők VI. fizetési osztályába tartoznak és a kir. ítélőtáblák bíráival és a kir. ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott törvényszéki bírákkal és járásbírákkal ugyanabba az országos létszámba foglaltnak (1907:I. tc. 4. §)

82. § A törvényszék tanácsában a törvényszék elnöke, tanácselnöke vagy az igazságügyminister részéről tanácsvezetés jogával felruházott bíró elnököljön.

83. § A kir. törvényszéknél vagy a kir. járásbírósnál alkalmazott ítélőbíró a polgári perrendtartás életbelépését megelőző és követő egy-egy, összesen tehát két évi időtartamon belül más bírósághoz áthelyezhető. A bíró köteles áthelyezésének a hivatalos hirdalomban közzétételétől számított tizenöt nap alatt nyilatkozni, ha az áthelyezést nem fogadja el. A ki az áthelyezést nem fogadja el, állásáról lemondottnak tekintendő, de ez a rendelkezés az 1885:XI. törvénycikknek a nyugdíjazásra illetőleg a végkielégítésre vonatkozó rendelkezését nem érinti.

Az áthelyezés kérdésében az illető ítélőbíró valamennyi felügyeleti hatóságát meg kell hallgatni.

Ugyanazt az ítélőbirót e § alapján csak egyszer szabad áthelyezni.

Az e § alapján áthelyezett ítélőbírónak szabályszerű költözködési költségét meg kell téríteni.

E törvény életbelépésének napján a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék működése megszűnik és a budapesti kir. törvényszéknél kereskedelmi szakosztály állíttatik fel.

84. § A kir. kereskedelmi és váltótörvényszék elnöki állásának megszűnése következtében a kir. Kuria rendes bíráinak létszáma (1895:XLIV. tc. 3. §) hatvanötre lesz állíttatik.

E törvényszék személyzete - ideértve az állandó szakértőket és a tolmácsokat is - a Budapesten székelő bíróságok valamelyikéhez megfelelő állásra helyeztetik át.

A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéknél e törvény életbelépésének napján folyamatban levő ügyek elintézése a budapesti kir. törvényszék hatáskörébe és illetékességéhez fog tartozni. A kir. kereskedelmi és váltótörvényszék megszűnése következtében szükséges egyéb szervezeti és más átmeneti intézkedéseket az igazságügyminister rendelettel állapítja meg.

85. § A budapesti kir. törvényszéknél másodelnöki állás rendszeresítettik. A másodelnök az állami tisztviselők VI. fizetési osztályába tartozik és az összlétszám szempontjából az 1891:XVII. tc. 50. §-ának 3. pontjában felsoroltak közé soroztatik.

A másodelnök az 1891:XVII. tc. 26. és 27. §-a értelmében kúriai bírói címmel és jelleggel kinevezhető vagy felruházható. Az ily másodelnök az 1891:XVII. tc. 28. §-ában és az 1912:VII. tc. 11. §-ában említett elnökök számába nem számíttatik.

A törvényszék elnökét a budapesti törvényszéknél a másodelnök helyettesíti, a többi törvényszék elnökének helyettesét pedig a törvényszéknél alkalmazott ítélőbírák közül az év elején az év tartamára az ítélőtábla elnöke jelöli ki. Az 1891:XVII. tc. 29. §-ának második bekezdése és az 1887:XXX. tc. 14. §-ának a helyettesítésre vonatkozó rendelkezése hatályát veszti.

86. § Járásbírósnál polgári perben és elmebetegnek intézetbe felvétele vagy intézetből elbocsátása iránt indított eljárásban albiró ne járjon el, kivéve, ha járásbíró abban az időben a bíróságnál nem működik vagy az ügyben a Pp. 59-69. §-ai értelmében nem járhat el.

Megkeresés következtében teljesítendő cselekményeket, továbbá kivételesen a bíróság főnökének kijelölése alapján halasztást nem tűrő cselekményeket albiró is végezhet.

E § rendelkezése az eljárás érvényességét nem érinti.

87. § Az igazságügyminister a járásbirósági területnek két vagy több körre felosztását rendelheti el.

Mindegyik kör főhelyén a járásbiróság egyik birói tagja az előre meghatározott és közzétett időben törvénynapokat tart.

A törvénynapon teljesítendő birói cselekményeket az igazságügyminister rendelettel állapítja meg.

A törvénynapok céljára szükséges helyiségről, világításról és fűtésről a község gondoskodik.

88. § Az ítélőbiráknak a bíróságnál folyamatban levő ügyekben a felektől, képviselőiktől vagy harmadik személytől magán értesítést (információt) elfogadniok nem szabad.

HATODIK CZIM

Vegyes rendelkezések

89. § A Pp. 35. és 43. §-a szempontjából a pestvidéki járásbiróság székhelye a pestvidéki törvényszék területén levőnek, a jelen törvény 23. §-ának szempontjából pedig a pestvidéki törvényszék székhelye a pestvidéki járásbiróság területén levőnek tekintendő.

90. § A polgári perrendtartás értelmében haszonbérleti szerződésnek kell tekinteni azt a szerződést is, a melynél a haszonbér a haszonbérelt tárgy hozadékának meghatározott hányadrészében áll (feles bérlet).

91. § Birtokrendezési és hasonló természetű ügyekben, kisajátítási ügyekben, valamint oly perenkivüli ügyekben, a melyeknek befejezése hosszabb időt vesz igénybe, az a felsőbiróság, a mely az eljáró bíróságot a Pp. 68. §-a értelmében kijelölte, az eljárás folytatását hivatalból is a különben illetékes bírósághoz utasíthatja, ha az idézett §-ban megjelölt okok megszűntek és nem mutatkozik célszerűnek, hogy továbbra is a kijelölt bíróság járjon el.

Egyebekben a Pp. 53. §-a ebben az esetben is megfelelően alkalmazandó.

92. § A Pp. 325. §-ában említett köteleesség alapján a bizonyító fél kérelmére az ellenfél a birtokában levő okiratot különösen akkor köteles felmutatni, ha az okirat a bizonyító fél érdekében van kiállítva vagy őt illető jogviszonyt tanúsít vagy ily jogviszony iránt az ő részéről vagy az ő érdekében más részéről folytatott tárgyalásra vonatkozik.

93. § A fizetési meghagyás iránti eljárásban, ha a felet ügyvéd nem képviseli, a bélyegköltségen és a postadíjon felül semmi más költség vagy díj fel nem számítható.

94. § A férj részéről a gyermek törvényességének megtámadása iránt a polgári perrendtartás XII. czimének rendelkezései szerint folyamatba tett perben keletkezett jogerős ítélet mindenkivel szemben hatályos.

95. § Az eskü alatt kihallgatott félnek (Pp. 368-376. §) hamis vallomására a büntető törvényben a hamis tanúzásra megállapított szabályok alkalmazandók.

96. § A mennyiben súlyosabban büntetendő cselekmény nem forog fenn, vétséget követ el és három hónapig terjedhető fogházzal és ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az is, a ki a hatóság engedelme nélkül:

1. polgári vagy fegyelmi bíróság előtt a nyilvánosság kizárásával tartott tárgyalást bármely módon, egészen vagy részben közzétesz;

2. bűnvádi vagy fegyelmi ügyben, továbbá a polgári bíróság előtt megindított házassági, születés törvényességének megtámadása iránti, kiskorúság meghosszabbítása, gondnokság alá helyezés és az atyai hatalom gyakorlatának megszüntetése, elmeógyógyintézetbe vagy kórházi elmebetegosztályba felvétel vagy onnan elbocsátás iránti ügyben beadványt vagy hatósági iratot, a melyet a hatóság nyilvánosságra nem hozott, egészen vagy részben közzétesz.

Hogy az engedelem megadására mely hatóság hivatott, azt általános rendelettel az igazságügyminister határozza meg.

Ez a § a határozatoknak jogi szaklapban, jogi vagy tudományos gyűjteményben vagy hasonló célú más nyomtatványban közzétételére nem alkalmazható, feltéve, hogy a közzétételben a felek neve kezdőbetűkkel sincs felismerhetővé téve.

97. § A társasbiróság (a kir. Kúria, a kir. ítélőtábla, az esküdttbiróság, a kir. törvényszék, a kir. közigazgatási bíróság) előtti tárgyaláson ügyvédjelölt nem, hanem csak ügyvéd vagy ügyvédhelyettes (1912:VII. tc. 2. §) lehet az ügyvéd helyettese.

98. § A hitbizomány felett a felügyeletet az a törvényszék gyakorolja, melynek területén a jószág feje fekszik. Ha az illetékességet ezen az alapon nem lehet megállapítani, az illetékes törvényszéket az igazságügyminister jelöli ki.

Az a törvényszék, a mely a felügyelet gyakorlására hivatva van, a hitbizományi perenkivüli ügyekben is illetékes.

99. § A kir. közjegyző székhelyén kívül levő járásbiróságok területén a névaláírás (kézjegy) valódiságát, a fél által felmutatott okirat másolatát, valamint a kereskedelmi könyvek kivonatát a járásbiróság is hitelesítheti, a mely ebben az eddigi szabályok helyett a közjegyzőkre fennálló szabályok szerint jár el.

A bíróságnál levő okirat másolatának hitelesítéséről a birói ügyviteli szabályok rendelkeznek.

100. § A közhatóságok és hiteles helyek kötelesek, akár felek kérelmére, akár bíróságok megkeresésére, a gondviselésük alatt levő okiratokról a hiteles kiadványt kiszolgáltatni.

A kiadvány megtagadása esetében a fél panaszával ahhoz a kir. törvényszékhez fordulhat orvoslásért, a melynek területén a közhatóság vagy a hiteles hely van. Ha a hiteles hely kiszolgáltatási kötelességének nem tesz eleget, ez a törvényszék reá ezer korona pénzbírságot szab, a melynek behajtására és hováfordítására a Pp. 791. §-át kell alkalmazni.

101. § Az ország területén hatályban levő vagy hatályban volt törvényről vagy más írott jogszabályról az igazságügyminister ad külföldi használatra bizonyítványt.

Az igazságügyminister arról is adhat ilyen bizonyítványt, hogy bizonyos jogviszonyra nézve törvény vagy más írott jogszabály az ország területén hatályban nincsen.

A bizonyítványban a törvény vonatkozó szabályait vagy más jogszabályt szószerint idézni és értelmezését vagy a jogesetre alkalmazhatóságát mellőzni kell.

102. § A törvényhatóságok és a rendezett tanácsú városok szabályrendelettel megállapított lakbérleti szabályait, a mennyiben azokat a belügyi és az igazságügyi minister jóváhagyták és a hivatalos lapban közzétették, a lakbérleti ügyek eldöntésénél a bíróságoknak alkalmazniok kell.

103. § A birói ügyviteli szabályokat az igazságügyminister rendeleti uton állapítja meg.

104. § Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy a kereskedelmi és váltóügyekben követendő perenkivüli eljárást, továbbá a bányáügyekben követendő perenkivüli és végrehajtási eljárást, valamint a szerzői jogról szóló 1884:XVI. tc. értelmében követendő eljárást, az önkéntes birói becslést és az igazságügyi orvosi tanács igénybevételét polgári ügyekben rendelettel szabályozza, hogy a tanúk és a szakértők díját és az ügyvédi díjszabást, ugyszintén a bíróságnál meghatározott öltöny viselését rendelettel megállapítsa, végre, hogy a polgári perrendtartás és a jelen törvény alapján kibocsátandó rendeleteit a szükséghez képest módosíthassa és kiegészíthesse.

Az igazságügyminister felhatalmaztatik továbbá, hogy az ingatlan értékének megállapítására szolgáló becslést és a hatósági adó- és becslési bizonyítvány kiállítását a belügyministerrel és pénzügyministerrel egyetértve rendelettel szabályozza.

Az igazságügyminister arra is felhatalmaztatik, hogy a végrehajtási eljárásnak az 1881:LX. törvénycikkben, az 1908:XLI. törvénycikkben, az 1912:VII. törvénycikkben és a jelen törvény második czimében megállapított szabályait, továbbá a birói és ügyészi szervezetnek törvényi szabályait egységes szerkezetbe foglalja össze. Az egységes szerkezetet az országgyűlésnek be kell mutatni.

105. § Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy a polgári perrendtartás hatályosságának területén kívül levő birói hatóságoktól származó megkeresésekre és a polgári perrendtartás hatályosságának területén kívül teljesítendő megkeresésekre nézve az 5. § utolsó bekezdésével fenntartott szabályokat rendeleti uton módosíthassa, kiegészíthesse, hatályon kívül helyezhesse, és hogy új ilyen szabályokat állapíthasson meg, a mennyiben az említett szabályok nincsenek törvénnyel megállapítva.

Az igazságügyminister rendelettel szabályozhatja, hogy a Pp. 29. §-ának utolsó, 31. §-ának utolsóelőtti és 45. §-ának utolsó bekezdése mennyiben alkalmazható olyan vevővel vagy alperessel szemben, a ki Horvát-Szlavonországok vagy Bosznia és Herzegovina területén lakik.

106. § A bíróság a polgári perrendtartás hatályosságának területén kívül levő birói vagy más hatósággal szemben felmerült hatásköri összeütközésről jelentést tesz az igazságügyministernek. Addig, míg az igazságügyministernek az összeütközést elintéző nyilatkozata meg nem érkezik, a bíróság azokra az intézkedésekre szorítkozik, a melyek a közérdek megóvása vagy a felek magánérdekeinek vagy az eljárás céljának biztosítása végett szükségesnek mutatkoznak.

Az igazságügyminister nyilatkozata a bíróságra kötelező.

107. § Fiumében kir. járásbíróság állittatik fel.

Fiume városát és kerületét illetőleg a törvénykezés nyelvére fennálló szabályok érintetlenül maradnak.

Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy a polgári perrendtartást és a jelen törvényt Fiume városában és kerületében az ottani viszonyoknak megfelelő módosításokkal léptethesse életbe.

108. § Ez a törvény a polgári perrendtartással egyidejűleg lép életbe, az igazságügyminister azonban felhatalmaztatik, hogy a törvény egyes rendelkezéseit korábban is életbeléptethesse és az életbeléptetés céljából előzetesen szükséges szervezeti és egyéb intézkedéseket a törvény életbelépése előtt is megtehesse.

109. § Ennek a törvénynek végrehajtásával az igazságügyi, a belügyi, a pénzügyi és a kereskedelemügyi minister bizatik meg.

TARTALOMJEGYZÉK

1912. évi LIV. törvénycikk	1
a polgári perrendtartásról szóló 1911. évi I. törvénycikk életbeléptetéséről	1
ELSŐ CZIM	1
Életbeléptető rendelkezések	1
MÁSODIK CZIM	7
A végrehajtási eljárásra vonatkozó rendelkezések	7
HARMADIK CZIM	13
Átmeneti rendelkezések	13
NEGYEDIK CZIM	15
A kir. Kúria döntvényei	15
ÖTÖDIK CZIM	16
A birói és ügyészi szervezetet módosító és kiegészítő rendelkezések	16
HATODIK CZIM	18
Vegyes rendelkezések	18